

criptorium, un projecte engrescador

crònica

L'11 d'agost de 1997, vora la tomba del comte Guifre, en el dia que es commemorava l'onzè centenari del traspàs d'aquesta figura històrica, l'alcalde de Ripoll, Eudald Casadesús i Barceló, anunciava a un amplíssim auditori tot un seguit de projectes que engresquen i il·lusionen la vila i la seva comarca davant del llindar del nou mil·lenni que s'apropa.

Fou remarcable l'èmfasi que l'alcalde dedicà al projecte *Scriptorium*. Per molts dels que ens visitaven amb motiu d'aquella efemèride, va ser una novetat, però per als ripollesos va ser la confirmació que el decret de l'Alcaldia de 18 de setembre de 1996 en suport del projecte i dels seus autors tirava endavant. Era sabut que des de feia un temps els filòlegs ripollesos Ramon Sargatal i Jordi Mascarella meditaven i treballaven sobre com treure partit a tots els coneixements que es deriven dels estudis que un i altre han fet sobre el patrimoni cultural i documental

a l'entorn del Ripoll monàstic de l'edat mitjana. Tot això en el benentès que *treure partit* significa donar a conèixer més i millor tot un univers avui oblidat però carregat d'inesgotables potencialitats i perspectives per al nostre món actual.

Darrere els primers passos d'aquest projecte hi havia latent

—opino modestament jo— la certesa que el tracte que la LOGSE dedica a les imprescindibles matèries humanístiques serà un obstacle perquè els nostres escolars puguin conèixer la riquesa cultural del nostre país i alhora prendre consciència de la nostra identitat com a nació. La casualitat o el suposat caràcter cíclic de la història ha fet que de nou al final del mil·lenni retrobem ara en un *scriptorium* virtual aquella mateixa cultura que aleshores va continuar desenvolupant-se en el clos monàstic.

El projecte, doncs, parteix de la imatge ideal que tots tenim dels *scriptoria*. Això és un recinte monàstic on es practicava l'art de l'escriptura i la il·lustració, copiant i estudiant els textos de l'antiguitat clàssica. Per recrear l'ambient el projecte preveu adaptar una sala que seria una mena de parc temàtic de l'escriptura dotat amb els últims avenços multimèdia, jocs,

etc., perquè els escolars tinguin les màximes facilitats per familiaritzar-se amb l'escriptura medieval. Aquest àmbit museístic s'ubicarà a l'edifici de la capella de l'Hospital vell, situat en un punt clau de la vila i a poca distància del Monestir. L'arquitecte ribetà Pere Solà i Busquets i l'Escola Taller de Ripoll col·laboren des de l'inici amb aquest projecte i ja estan preparant la redacció definitiva de l'estudi arquitectònic. L'assessorament per al disseny dels espais i els equipaments museístics està assegurat per l'ajut incondicional del Museu d'Història de Catalunya, que es troba a l'avantguarda de la nova concepció de la museística al nostre país. El Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès col·laborarà en l'esforç de dotar de contingut documental els diversos jocs informàtics de què disposarà l'*Scriptorium* en compliment de la finalitat

pedagògica que el projecte impulsa.

Però el projecte *Scriptorium* no acaba aquí o, millor dit, no ha d'acabar en aquest punt. A banda d'augmentar l'atractiu turístic de Ripoll, amb un nou equipament també pensat per al turisme cultural, es vol que aquest projecte involucri els estudiants universitaris i la mateixa universitat com a institució. Ningú no dubta que la paleografia és una ciència auxiliar imprescindible per al filòleg i l'historiador. Fa

El cal·lígraf britànic Keith Adams. A l'esquerra, un foli de la Bíblia de Ripoll, avui a la Biblioteca Vaticana.

accessibles textos antics, medievals i moderns que altrament resultarien il·legibles. També des del projecte *Scriptorium* es pot avançar cap a un millor coneixement de les fonts escrites comarcals i nacionals. És per això que el projecte ja té el suport dels Departaments d'Història, Paleografia i Diplomàtica de la Universitat Central i de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Però tant o més important que tots aquests suports polítics, acadèmics i institucionals és el ressò popular que el nou *Scriptorium* ripollès ha adquirit. La parada, que la darrera diada de Sant Jordi es va instal·lar en un cèntric carrer ripollès, va resultar molt concorreguda per gent interessada a veure de prop i també a practicar les antigues tècniques d'escriptura. El cal·lígraf Keith Adams va tenir molt d'èxit en una conferència impartida el 21 de setembre d'enguany. Els col·laboradors del projecte, que m'excuso d'esmentar per por de deixar-me'n algun, reberen com a obsequi un document cal·lígrafiat per aquest artista de la lletra medieval.

En definitiva, tots aquests sabers, força deixats de banda en els moderns currículums educatius, retornen amb força amb clares demostracions de vitalitat i ressò social, tot obrint l'interrogant de si aquests currículums tan nous responen o no als desitjos i necessitats del nostre país i la nostra societat.

MIQUEL SITJAR I SERRA

